DECIZIA (UE) 2016/2078 A COMISIEI

din 4 iulie 2016

privind ajutorul de stat SA.41617-2015/C (ex SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN)] pus în aplicare de Țările de Jos în favoarea clubului de fotbal profesionist NEC din Nijmegen

[notificată cu numărul C(2016) 4048]

(Numai textul în limba neerlandeză este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu articolul 108 alineatul (2) din tratat ([1]) și având în vedere observațiile acestora,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

(1) În 2010, Comisia a fost informată de cetățeni că Țările de Jos au pus în aplicare o măsură de ajutor în favoarea clubului de fotbal profesionist NEC din Nijmegen. Plângerile au fost înregistrate cu numerele SA.31616 și SA.31767. În 2010 și în 2011, Comisia a primit, de asemenea, plângeri cu privire la măsuri în favoarea altor cluburi de fotbal profesioniste din Țările de Jos, și anume MVV din Maastricht, Willem II din Tilburg, FC Den Bosch din 's-Hertogenbosch și PSV din Eindhoven. Prin scrisoarea din 2 septembrie 2011, Țările de Jos au transmis Comisiei informații suplimentare privind măsura referitoare la NEC.

(2) Prin scrisoarea din 6 martie 2013, Comisia a informat Țările de Jos că a decis să inițieze, în ceea ce privește măsurile de ajutor în favoarea cluburilor Willem II, NEC, MVV, PSV și FC Den Bosch, procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din tratat.

(3) Decizia Comisiei de a iniția procedura (denumită în continuare „decizia de inițiere a procedurii") a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([2]). Comisia a invitat părțile interesate să prezinte observații cu privire la măsurile în cauză.

(4) Țările de Jos au prezentat observații în cadrul procedurii privind măsura de ajutor în favoarea NEC prin scrisoarea din 6 iunie 2013, care a inclus observațiile din partea municipalității din Nijmegen (denumită în continuare „municipalitatea"), în calitate de parte interesată. La 27 februarie 2015 a avut loc o reuniune cu Țările de Jos la care a luat parte și municipalitatea. La 10 aprilie 2015, 11 mai 2015, 13 mai 2015 și 16 iulie 2015 au fost primite informații suplimentare din partea Țărilor de Jos. Comisia nu a primit observații de la alte părți interesate.

(5) În urma deciziei de inițiere a procedurii, în acord cu Țările de Jos, investigațiile referitoare la diferitele cluburi au fost derulate separat. Investigația privind NEC a fost înregistrată cu numărul de caz SA.41617.

2. DESCRIEREA DETALIATĂ A MĂSURII

2.1. Măsura și beneficiarul acesteia

(6) Federația națională de fotbal *Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond* (denumită în continuare „KNVB") este organizația umbrelă pentru competiția de fotbal profesionist și de amatori. În Țările de Jos, fotbalul profesionist este organizat într-un sistem pe două niveluri. În sezonul 2014-2015, acesta număra 38 de cluburi, din care 18 jucau în prima ligă (*eredivisie*) și 20 în liga secundă (*eerste dvisie*).

([1]) Decizia Comisiei în cazul SA.33584 (2013/C) (ex 2011/NN) – Ajutorul acordat de Țările de Jos unor cluburi de fotbal profesionist din Țările de Jos în perioada 2008-2011 – Invitație de a prezenta observații în temeiul articolului 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO C 116, 23.4.2013, p. 19).

([2]) A se vedea nota de subsol 1.

(7) *Nijmegen Eendracht Combinatie* (denumit în continuare „NEC") a fost înființat în 1900 și joacă meciurile de acasă în Nijmegen. Structura juridică a NEC este următoarea: societățile *Nijmegen Eendracht Combinatie B.V, Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* și *N.E.C. horeca B.V.* sunt deținute de fundația *Stichting Administratiekantoor N.E.C.* Societatea *Exploitatie-Maatschappij De Goffert B.V.* este beneficiarul măsurii de ajutor. Conform informațiilor prezentate de Țările de Jos, NEC este o întreprindere mijlocie, cu 62,3 angajați echivalent normă întreagă în anul 2015 (69,5 angajați echivalent normă întreagă în 2010). În perioada vizată de actuala investigație, NEC a jucat în prima ligă. Acesta a participat ultima dată la un turneu european (Cupa UEFA) în sezonul 2008-2009.

(8) Din 2003, NEC este principalul – dar nu singurul – utilizator al stadionului multifuncțional Goffert, situat în vastul parc Goffert din Nijmegen. Lângă stadion, în parcul Goffert, un complex sportiv multifuncțional, *De Eendracht*, a fost construit în 2003 de către municipalitate cu sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională (FEDR). Complexul De Eendracht este închiriat către NEC și este utilizat, de asemenea, de alte persoane pentru antrenamente.

(9) Relațiile dintre municipalitate și NEC cu privire la De Eendracht sunt prevăzute în două contracte încheiate în 2003: un acord de intenție în vederea dezvoltării zonei în care este situat De Eendracht în contextul viziunii mai largi asupra politicii în domeniul sporturilor a municipalității, precum și un contract de închiriere pentru De Eendracht.

(10) În 2008 și 2009, NEC s-a adresat în scris autorităților municipale în legătură cu o clauză inclusă în contracte conform căreia acesta avea dreptul să achiziționeze complexul De Eendracht de la municipalitate. Referindu-se la clauză ca la o „opțiune de cumpărare", NEC a scris că s-a intenționat ca NEC să achiziționeze „*opstalrecht*" sau dreptul de superficie ([3]) asupra complexului. În prima sa scrisoare, NEC a propus să renunțe la opțiunea sa de cumpărare în schimbul unei compensații în valoare de 2,3 milioane EUR, calculată pe baza valorii contabile estimate și a valorii reale a complexului, conform expertizei externe. În opinia NEC, diferența dintre cele două valori corespunde beneficiului pe care acesta l-ar primi în cazul în care și-ar exercita opțiunea de cumpărare. Într-o a doua scrisoare NEC a informat municipalitatea că dorește să își exercite opțiunea de cumpărare.

(11) În 2010, municipalitatea a primit avize juridice de la două cabinete de avocatură cu privire la acest aspect: unul în ianuarie 2010, celălalt în septembrie 2010. Primul aviz a subliniat o clauză din contractul de închiriere conform căreia contractul acoperea perioada până când De Eendracht urma să fie achiziționat de către chiriaș (NEC) și a menționat faptul că a fost intenția municipalității și a NEC ca respectivul complex să fie achiziționat de NEC, din momentul în care nu vor exista obiecții împotriva acestui fapt din partea FEDR. Acesta a concluzionat că NEC deținea un drept real (solid) de a solicita cumpărarea. Al doilea aviz a fost solicitat la insistența Consiliului municipal cu privire la presupusa soliditate a revendicării formulate de NEC. Avizul a concluzionat că exista doar o obligație din partea municipalității de a negocia cu NEC, dat fiind că respectiva clauză nu prevede un preț sau un mecanism de stabilire a prețului.

(12) Municipalitatea a fost de acord să achiziționeze opțiunea de cumpărare pentru suma de 2,2 milioane EUR în septembrie 2010. Țările de Jos nu au notificat, în conformitate cu articolul 108 alineatul (3) din tratat, intenția acestora de a rambursa NEC pentru renunțarea la opțiunea sa de cumpărare. În legătură cu această tranzacție a fost inițiată procedura oficială de investigare și, ca atare, aceasta face obiectul prezentei decizii.

2.2. **Motivele pentru inițierea procedurii**

(13) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a considerat că măsurile de ajutor acordate în favoarea cluburilor profesioniste de fotbal sunt susceptibile să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat. În plus, Comisia a ajuns la concluzia preliminară că municipalitatea a acordat un avantaj selectiv în favoarea NEC prin utilizarea resurselor de stat și, prin urmare, a furnizat ajutor de stat clubului de fotbal.

(14) În primul rând, în ceea ce privește existența unei opțiuni de cumpărare, Comisia a concluzionat că, întemeindu-se exclusiv pe primul aviz juridic și ignorând cel de al doilea aviz, mai elaborat, Țările de Jos nu au demonstrat că NEC deținea o opțiune de cumpărare, la un preț care nici nu fusese stabilit în contract, nici nu fusese negociat.

([3]) În conformitate cu articolul 5:101 din Codul civil neerlandez, un „drept de superficie" (latină: *ius superficiarium*) este un drept imobiliar care permite titularului acestuia – „superficiarul" – să dețină sau să achiziționeze pentru el însuși clădiri, construcții sau plante (vegetație) aflate în subsolul, pe sau deasupra unui bun imobil deținut de altcineva.

(15) În al doilea rând, în ceea ce privește conformitatea cu piața a prețului plătit în schimbul renunțării la opțiunea de cumpărare invocată, Comisia a reiterat faptul că orientările furnizate prin Comunicarea Comisiei privind elementele de ajutor de stat în vânzările de terenuri de către autoritățile publice ([4]) (denumită în continuare „Comunicarea privind vânzările de terenuri"), care au fost invocate de Țările de Jos, se referă numai la „vânzarea de terenuri și clădiri publice. Acestea nu se referă la achiziția publică de terenuri și clădiri sau la închirierea sau concesionarea de terenuri și clădiri de către autoritățile publice. Astfel de tranzacții ar putea include, de asemenea, elemente de ajutor de stat". În plus, Comisia a afirmat că, probabil, operatorii din economia de piață ar analiza, de asemenea, probabilitatea ca un locatar să își exercite opțiunea de cumpărare, presupunând că aceasta există. Aceștia ar analiza, printre altele, mijloacele financiare aflate la dispoziția sa.

(16) În al treilea rând, Comisia a observat că, la momentul acordării ajutorului, NEC se confrunta cu dificultăți financiare, suficient de grave pentru a pune în pericol viitorul acestuia în calitate de club de fotbal profesionist. În momentul verificării planului de afaceri al NEC pentru 2010-2011, KNVB a solicitat clubului NEC o garanție externă în valoare de 1 967 000 EUR în iulie 2010, în lipsa căreia NEC risca să își piardă licența. Garanția (care, conform informațiilor de care dispune Comisia, a fost furnizată de către o societate comercială privată și, prin urmare, nu a implicat resurse de stat) a fost necesară în plus față de suma de 2,2 milioane EUR care face obiectul prezentei decizii. Însuși clubul NEC a indicat în iunie 2010 că poziția sa financiară era îngrijorătoare, cu un capital propriu negativ, un rezultat operațional negativ în 2009-2010 și o poziție de lichiditate precară. NEC încetase să mai plătească chiria în septembrie 2009.

(17) În vederea evaluării compatibilității ajutorului cu Liniile directoare privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate ([5]) (denumite în continuare „liniile directoare"), Comisia a solicitat informații cu privire la respectarea tuturor cerințelor prevăzute în liniile directoare.

(18) În special, Comisia nu a putut să verifice dacă cerințele prevăzute la punctele 34-37 din liniile directoare cu privire la natura și punerea în practică a unui plan de restructurare au fost respectate. De asemenea, Comisia nu a putut să verifice dacă au fost adoptate măsuri compensatorii adecvate în sensul punctelor 38-42. În plus, trebuia să se demonstreze că ajutorul a fost limitat la minimul necesar, că beneficiarul însuși a plătit o contribuție proprie adecvată la restructurarea sa, că Țările de Jos vor furniza rapoarte de monitorizare și că principiul „pentru prima și ultima dată" va fi respectat.

3. **OBSERVAȚIILE DIN PARTEA ȚĂRILOR DE JOS**

(19) Țările de Jos contestă faptul că măsura constituie ajutor de stat.

(20) În acest sens, Țările de Jos subliniază, în primul rând, contextul important al tranzacției. În opinia Țărilor de Jos, decizia de inițiere a procedurii a cuprins o serie de erori de fapt în această privință. Contrar celor afirmate în decizia de inițiere a procedurii, stadionul Goffert avea un caracter multifuncțional și înainte de 2003. Municipalitatea consideră că utilizarea complexului De Eendracht (și a stadionului Goffert) în scopuri care nu sunt legate de sport este un factor contextual important.

(21) În special, Țările de Jos subliniază interesul pe care municipalitatea l-a avut în dezvoltarea parcului pentru sport de performanță și inovare (denumit în continuare „TIP") ([6]), din care ar face parte stadionul Goffert existent și De Eendracht. Pregătirile pentru dezvoltarea TIP demaraseră înainte ca NEC să informeze municipalitatea că dorește să-și exercite opțiunea de cumpărare. Complexul De Eendracht a jucat un rol important în cadrul planurilor referitoare la TIP derulate de municipalitate. Țările de Jos subliniază faptul că pregătirile pentru TIP au continuat mult timp după tranzacția care a avut loc în septembrie 2010. Abia în martie 2012 Consiliul municipal a decis să stopeze pregătirile pentru TIP. În opinia Țărilor de Jos, Comisia ar trebui să ia în considerare în mod explicit faptul că, la momentul respectiv, pentru municipalitate era extrem de important să păstreze proprietatea deplină asupra complexului De Eendracht (atât asupra terenului pe care este construit acesta, cât și asupra clădirii), pentru a permite dezvoltarea TIP.

([4]) JO C 209, 10.7.1997, p. 3.

([5]) Comunicarea Comisiei – Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 244, 1.10.2004, p. 2). Aplicarea liniilor directoare a fost prelungită prin Comunicarea Comisiei privind prelungirea aplicării Liniilor directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate din 1 octombrie 2004 (JO C 296, 2.10.2012, p. 3).

([6]) Municipalitatea intenționa să transforme o mare parte din parcul Goffert într-un „*Topsport- en Innovatie Park*" („TIP"), cu o abordare multidisciplinară acoperind domeniile sportului, educației, sănătății și științei. Acest proiect a fost între timp anulat. Viitoarea finanțare a TIP nu a făcut obiectul deciziei de inițiere a procedurii.

(22) În acest sens, Țările de Jos fac referire la raportul privind efectele economice preconizate ale TIP, publicat de firma de consultanță European and Regional Affairs Consultants în aprilie 2009. În raport se estima că TIP va avea un impact pozitiv asupra economiei municipalității, implicând inclusiv o creștere a ratei ocupării forței de muncă și a cheltuielilor, dar și multe alte efecte economice pozitive indirecte în domenii cum ar fi dezvoltarea cunoștințelor, inovare, educație, precum și asupra nivelurilor generale de activitate. Raportul „Impactul și oportunitățile proiectului TIP din Nijmegen", elaborat de municipalitate și Buck Consultants, subliniază în mod specific rolul exemplar al De Eendracht în dezvoltarea TIP.

(23) În al doilea rând, Țările de Jos subliniază soliditatea revendicării formulate de NEC. Acestea au clarificat contextul care a condus la stabilirea opțiunii de cumpărare. Municipalitatea a subliniat că acest fapt este legat de renunțarea de către NEC la dreptul de superficie asupra complexului pentru amatori existent la vremea respectivă, pentru a permite municipalității să înlocuiască acest complex cu noul complex De Eendracht. În 2000, dreptul de superficie asupra complexului pentru amatori existent revenea clubului NEC, în timp ce municipalitatea deținea terenul pe care era construit acesta. Întrucât complexul nu mai respecta cerințele stabilite de KNVB pentru continuarea activităților legate de fotbal, municipalitatea – în consultare cu NEC – a decis în 2002 să construiască un nou complex multifuncțional, De Eendracht. De Eendracht a fost construit cu bani publici, fiind parțial finanțat cu sprijin din partea FEDR. Pentru a putea solicita sprijin din partea FEDR, complexul trebuia să fie realizat de către municipalitate, iar clădirea nu putea fi vândută timp de cinci ani. Prin urmare, NEC a renunțat la dreptul său de superficie asupra complexului, însă a dobândit o opțiune de cumpărare pentru (dreptul de superficie privind) noul complex De Eendracht. Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, intenția era aceea ca NEC să poată prelua complexul De Eendracht, după ce acest lucru nu ar mai fi fost interzis prin cerințele FEDR, chiar dacă prețul de achiziție nu era stabilit la momentul respectiv.

(24) Prin urmare, Țările de Jos contestă faptul că municipalitatea a luat în considerare doar unul dintre cele două avize juridice (a se vedea considerentul 14). În schimb, acestea subliniază că nu a existat niciodată un conflict între municipalitate și NEC cu privire la revendicarea în cauză, care a fost considerată solidă de către ambele părți. Țările de Jos se referă la articolul 6:217 din Codul civil al Țărilor de Jos, conform căruia un simplu consens între părți este suficient pentru a încheia un acord.

(25) Opțiunea de cumpărare poate fi dedusă din acordul de intenție și din contractul de închiriere încheiate între municipalitate și societatea *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* (a se vedea considerentul 9). Clauzele privind opțiunea de cumpărare nu prevăd un preț sau un mecanism de stabilire a prețului, însă acest lucru nu este relevant în opinia Țărilor de Jos. În cazul contractelor de achiziție prin care părțile nu au stabilit un preț, articolul 7:4 din Codul civil al Țărilor de Jos prevede plata unui „preț rezonabil" de către cumpărător.

(26) În concluzie, municipalitatea susține că decizia de a nu urma cel de al doilea aviz juridic a avut la bază motive solide și întemeiate, întrucât s-a considerat că argumentele prezentate în cel de al doilea aviz juridic nu erau valabile. Această apreciere este confirmată și de faptul că autorul primului aviz juridic a reacționat la cel de al doilea aviz, menținându-și recomandările. Municipalitatea subliniază că cel de al doilea aviz a avut în mod clar o motivație politică, întrucât a fost solicitat de către partidele de opoziție reprezentate în Consiliul municipal. Faptul că cel de al doilea aviz era mai elaborat (considerentul 14) nu poate conduce la o concluzie cu privire la validitatea argumentelor cuprinse în acesta.

(27) În această privință, municipalitatea notează, de asemenea, că acordul dintre NEC și municipalitate face obiectul dreptului privat național și, ca atare, orice evaluare a valabilității revendicării formulate de NEC trebuie efectuată de către un judecător din Țările de Jos.

(28) În al treilea rând, în ceea ce privește determinarea valorii opțiunii de cumpărare, Țările de Jos au furnizat, de asemenea, clarificări suplimentare. Țările de Jos subliniază că existența unui avantaj (și, prin urmare, a unui ajutor de stat) nu poate fi presupusă doar pe baza faptului că prețul este stabilit pe baza negocierilor. În cazul NEC, prețul opțiunii de cumpărare a fost stabilit pe baza unei evaluări independente și, prin urmare, este conform cu piața, în opinia autorităților neerlandeze. Într-adevăr, Țările de Jos susțin că tranzacția nu a fost selectivă și că nu a oferit un avantaj clubului NEC.

(29) Țările de Jos fac referire la faptul că o măsură nu este selectivă dacă aceasta se bazează pe o măsură națională generală. În special, tranzacția se bazează pe Codul civil, care are un domeniu de aplicare general și se aplică tuturor întreprinderilor. Valoarea tranzacției a fost calculată pe baza dispozițiilor Codului civil, care prevede achitarea unui „preț rezonabil". Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, acest lucru este valabil deoarece a fost efectuată o evaluare independentă în aprilie 2009. Acestea au concluzionat că tranzacția nu a fost selectivă.

(30) Chiar dacă tranzacția ar fi considerată selectivă, NEC nu ar fi beneficiat de niciun avantaj, întrucât municipalitatea a acționat ca un investitor în economia de piață și a plătit prețul pieței. Țările de Jos subliniază practica decizională a Comisiei de a utiliza Comunicarea privind vânzările de terenuri prin analogie atunci când cazurile se referă la evaluarea altor active și drepturi de proprietate. Întrucât, în cazul de față, tranzacția se bazează pe o evaluare astfel cum este prevăzut în Comunicarea privind vânzările de terenuri, aceasta poate fi considerată conformă cu piața. Inclusiv în cazul în care Comunicarea privind vânzarea terenurilor nu ar fi aplicabilă, tranzacția ar rămâne conformă cu piața, întrucât un investitor privat în economia de piață ar fi determinat, de asemenea, valoarea opțiunii de cumpărare pe baza unei evaluări independente.

(31) Municipalitatea a subliniat că există o legătură strânsă între valoarea tranzacției și valoarea complexului De Eendracht. Raportul de evaluare independent (din 7 aprilie 2009) se axează pe două valori. Pe de o parte, acesta a stabilit prețul de vânzare pe care un vânzător l-ar putea primi din vânzarea dreptului de superficie (pe o perioadă de 30 de ani) în ceea ce privește complexul pe baza contractului de închiriere existent între municipalitate și NEC […] (*). Pe de altă parte, acesta a stabilit prețul de vânzare pe care un vânzător l-ar putea primi din vânzarea dreptului de superficie în ceea ce privește complexul pe baza contractelor de subînchiriere existente între NEC și sublocatarii acestuia, ținând seama de evoluția valorilor de piață ale chiriilor. Într-adevăr, complexul a făcut obiectul unor contracte de închiriere atât între NEC și municipalitate, cât și între NEC și părți terțe (NEC acționând în calitate de operator al complexului), a se vedea, de asemenea, considerentul 8. Această a doua valoare a fost stabilită la […] EUR.

(32) Cele două evaluări se bazează, cu alte cuvinte, pe ipoteza că respectivul complex va fi vândut în stare închiriată. Țările de Jos susțin că, în conformitate cu legislația neerlandeză, o tranzacție de vânzare nu aduce atingere situației locative. Noul proprietar al unui bun imobil înlocuiește fostul proprietar în calitate de parte locatoare. Prin urmare, este o practică comună să se stabilească valoarea de vânzare a unui bun imobil închiriat pe baza venitului rezultat din chirie.

(33) Evaluările independente arată că municipalitatea ar putea să vândă complexul De Eendracht în stare închiriată către o parte terță pentru un preț de cel mult […] EUR. Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, acesta este egal cu prețul maxim care ar putea fi solicitat de la NEC pentru complex. Din momentul în care NEC ar dobândi dreptul de superficie în ceea ce privește complexul De Eendracht, acesta ar putea să vândă acest drept pentru un preț de cel mult […] EUR. Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, acest lucru înseamnă că NEC renunța la un potențial avantaj de maximum […] 2 064 000 EUR. În timpul negocierilor cu NEC, valoarea finală a opțiunii de cumpărare a fost stabilită la […] 2 223 000 EUR. […]. Comisia notează că evaluarea nu a luat în considerare în mod explicit situația concretă, și anume cea în care chiar NEC ar achiziționa complexul.

(34) Țările de Jos au furnizat informații generale suplimentare cu privire la cifrele referitoare la chirii utilizate în raportul de evaluare pentru a explica diferența semnificativă dintre cele două evaluări. În special, Țările de Jos subliniază faptul că o serie de factori au avut un efect de scădere a prețului de închiriere, astfel cum a fost stabilit pentru NEC:

(a) *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* nu doar a închiriat complexul, ci a acționat, de asemenea, în calitate de societate de exploatare pentru a subînchiria părți din complex către părți terțe. De Eendracht a avut un caracter experimental clar, iar municipalitatea a utilizat realizarea acestui nou complex pentru a consolida legătura complexului cu activitățile societale, mediul economic și cartierele învecinate. Nu era sigur dacă aceste proiecte socio-economice vor fi un succes în practică și nu s-a exclus posibilitatea ca unele părțile terțe să renunțe. Acest lucru a contribuit la sporirea riscului pentru *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.*

(b) *Exploitatiemaatschappij De Goffert B.V.* s-a ocupat, de asemenea, de întreținerea și înlocuirea terenurilor, care anterior erau întreținute de municipalitate.

(c) NEC era singurul partener posibil care putea realiza obiectivele socio-economice ale municipalității.

(d) NEC deținuse inițial un drept de superficie asupra complexului, însă a renunțat la acesta în mod gratuit (a se vedea considerentul 23).

Pe această bază, Țările de Jos consideră că prețul chiriei plătite de NEC, care constituie baza pentru prima valoare calculată în impozitare, este conform cu piața.

(35) În plus, Țările de Jos au precizat că respectivul contract de închiriere încheiat între NEC și municipalitate trebuie să fie considerat un contract de închiriere pentru o perioadă determinată, care nu putea fi reziliat de către municipalitate înainte de data încheierii acestuia, care coincide cu transferul dreptului de superficie către NEC. Acest lucru explică de ce impozitarea calculează prima valoare pe baza unei chirii statice, în timp ce a doua valoare ia în considerare evoluția valorilor de piață ale chiriilor.

(*) Informații confidențiale.

(36) Țările de Jos subliniază faptul că suma de 2,2 milioane EUR datorată clubului NEC pentru opțiunea de cumpărare nu a fost plătită ci, mai degrabă, utilizată parțial pentru a acoperi creanțe restante față de NEC și parțial ca o plată în avans a chiriei (chirie garantată). În același timp, contractul de închiriere a fost prelungit până la sfârșitul lunii februarie 2043 iar chiria a fost majorată […]. Presupunând că valoarea chiriei inițiale a fost conformă cu piața, Țările de Jos susțin că majorarea plasează noua chirie peste nivelurile pieței. Alternativ, noua chirie ar trebui considerată conformă cu piața, potrivit celor afirmate de Țările de Jos.

(37) În al patrulea rând, Țările de Jos susțin că municipalitatea a luat în considerare situația financiară a NEC în momentul efectuării tranzacției. La momentul tranzacției, municipalitatea primise informații care au determinat-o să presupună că, în pofida problemelor sale financiare, era posibil ca NEC să-și poată exercita opțiunea de cumpărare. În special, în una dintre scrisorile sale (a se vedea considerentul 10), NEC informase în mod explicit municipalitatea cu privire la interesul manifestat de o parte comercială de a achiziționa De Eendracht, eventual prin intermediul NEC. Prin urmare, problemele financiare cu care se confrunta NEC nu împiedicau în mod necesar achiziționarea de către acesta a De Eendracht. În plus, la 3 septembrie 2010, municipalitatea a fost informată că NEC primise finanțare de la o parte comercială: o societate […] cumpărase în avans o parte din biletele (pe sezon) pentru sezoanele 2011-2012, 2012-2013 și 2013-2014. Aceasta este tranzacția la care a făcut referire Comisia în decizia de inițiere a procedurii, însă, contrar celor afirmate în decizie, finanțarea nu a luat forma unei garanții, iar prețul plătit a fost mult mai mare decât suma de 1,9 milioane EUR menționată în decizia de inițiere a procedurii (și anume, circa 4 milioane EUR) (a se vedea considerentul 16). Acest semn de încredere în situația financiară a NEC din partea unui investitor comercial a constituit un motiv în plus pentru ca municipalitatea să accepte, la momentul respectiv, ca o posibilitate exercitarea de către NEC a opțiunii sale de cumpărare a De Eendracht.

(38) În concluzie, potrivit celor afirmate de Țările de Jos, municipalitatea a acționat ca un investitor în economia de piață, ținând seama de situația financiară (percepută) a NEC de la momentul respectiv.

(39) În mod alternativ, Țările de Jos susțin că, inclusiv în cazul în care măsura ar constitui ajutor de stat, aceasta ar fi compatibilă cu piața internă. Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, condițiile din liniile directoare sunt îndeplinite, iar măsura ar putea, ca atare, să fie considerată compatibilă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat. Țările de Jos au oferit informații factuale în sprijinul acestei afirmații.

(40) În ceea ce privește situația financiară a NEC la momentul tranzacției, Țările de Jos au prezentat noi dovezi care demonstrează că NEC era o întreprindere în dificultate. Municipalitatea solicitase un raport privind situația financiară și perspectivele viitoare ale clubului, care a fost transmis de către firma de contabilitate BDO ([7]) la scurt timp după efectuarea tranzacției (la 29 octombrie 2010). Acesta se referă la rezultatele negative ale societății […], capitalul propriu negativ […] și o evoluție negativă a capitalului circulant […]. Raportul arată că rezultatele societății în ceea ce privește NEC au fost negative și în scădere în cursul unei perioade de trei ani. Deși NEC a reușit să-și păstreze rezultatele nete pozitive în aceeași perioadă (ca urmare a veniturilor provenite din drepturile de transfer și de vânzare de jucători), raportul demonstrează clar nivelul în scădere al veniturilor, în timp ce structura de costuri a NEC a rămas, în mare parte, neschimbată. În plus, capitalul propriu a fost negativ în ultimii trei ani, iar solvabilitatea NEC s-a diminuat în aceeași perioadă.

(41) În ceea ce privește planul de restructurare, NEC a stabilit un plan de îmbunătățire („*Plan van Aanpak*") ([8]) pentru a-și depăși problemele financiare. Planul a fost transmis către KNVB în august 2010. Acesta include o descriere a circumstanțelor situației financiare, comparații de referință cu alte cluburi de fotbal similare și măsurile planificate pentru a obține statutul de categoria 2 (și anume, indicând faptul că sănătatea financiară a clubului este „suficientă", a se vedea, de asemenea, considerentul 75).

(42) În ceea ce privește măsurile compensatorii, Țările de Jos observă că, în cazul în care ar exista elemente de ajutor, acestea sunt limitate ca dimensiune, prin urmare, efectele negative asupra concurenței sunt relativ reduse. Cu toate acestea, mai multe măsuri compensatorii au fost incluse în planul de restructurare KNVB.

(43) În plus, orice sprijin a fost limitat la minimul necesar. În acest sens, o contribuție proprie importantă la restructurare a fost realizată prin intermediul măsurii menționate în considerentele 16 și 37, prin care o modificare a condițiilor de rambursare a unui împrumut a condus la o scădere a costurilor fixe de rambursare cu 250 000 EUR pe an.

(44) În ceea ce privește monitorizarea, Țările de Jos s-au angajat să transmită Comisiei rapoartele solicitate.

([7]) „*Onderzoek naar financiële situatie en financieel toekomstperspectief N.E.C.*", raportul din 29 octombrie 2010 al BDO, Nijmegen.
([8]) *Plan van aanpak NEC*, august 2010.

(45) În sfârșit, Țările de Jos confirmă că nu sunt și nu vor fi puse în aplicare alte măsuri de ajutor în favoarea NEC.

4. EVALUAREA MĂSURII

4.1. Existența unui ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din tratat

(46) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din tratat, ajutorul de stat este ajutorul acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre. Condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (1) din tratat sunt cumulative, prin urmare, pentru ca o măsură să fie considerată ajutor de stat trebuie să fie îndeplinite toate condițiile.

(47) Achiziționarea de către municipalitate a presupusului drept deținut de NEC de cumpărare a De Eendracht pentru suma de 2,2 milioane EUR a fost finanțată din resurse de stat, având în vedere că fondurile pentru tranzacția în cauză au fost furnizate de municipalitate. Acest lucru nu este contestat de Țările de Jos.

(48) În ceea ce privește impactul potențial asupra pieței interne, Comisia subliniază că NEC a participat la campionatele de fotbal europene. În plus, cluburile de fotbal profesioniste desfășoară activități economice pe mai multe piețe, altele decât participarea la competițiile fotbalistice, cum ar fi piața transferurilor pentru jucătorii profesioniști, publicitatea, sponsorizarea, comercializarea sau acoperirea mediatică. Ajutorul acordat unui club de fotbal profesionist consolidează poziția acestuia pe fiecare dintre aceste piețe internaționale. Prin urmare, în cazul în care sunt utilizate resurse de stat pentru a oferi un avantaj selectiv în favoarea unui club de fotbal profesionist, indiferent de liga în care joacă acesta, există probabilitatea ca un astfel de ajutor să aibă potențialul de a denatura concurența și de a afecta schimburile comerciale dintre statele membre în sensul articolului 107 alineatul (1) din tratat ([9]).

(49) De asemenea, caracterul selectiv al măsurii, care a fost aprobată în mod specific de Consiliul municipal, nu poate fi pus la îndoială. Țările de Jos au susținut că măsura s-a bazat pe legislația națională generală (a se vedea considerentul 29) și că, prin urmare, aceasta nu era selectivă. Cu toate acestea, Comisia consideră că, inclusiv în cazul în care acordul dintre NEC și municipalitate poate fi considerat un acord care face obiectul legislației neerlandeze generale, caracteristicile specifice ale acestuia nu se bazează doar pe principii generale, ci și pe dispozițiile specifice ale contractului (contractelor) dintre NEC și municipalitate. Prin urmare, este clar faptul că măsura în cauză vizează o anumită întreprindere, NEC, fiind, prin urmare, selectivă.

(50) Țările de Jos consideră că NEC nu a beneficiat de niciun avantaj și că, în schimb, tranzacția a avut loc în condițiile pieței. Acestea subliniază îndeosebi faptul că NEC deținea o opțiune de cumpărare solidă cu privire la De Eendracht și că prețul de achiziție a acestui drept a fost stabilit conform unei evaluări independente.

(51) În ceea ce privește soliditatea revendicării, Țările de Jos au furnizat clarificări suplimentare cu privire la motivele pentru care a fost urmat primul aviz juridic în locul celui de al doilea. În plus, Țările de Jos au subliniat că dezvoltarea TIP devenea probabil imposibilă în cazul în care De Eendracht ar fi fost vândut către NEC. Era clar în interesul municipalității să ramburseze NEC pentru renunțarea de către acesta la opțiunea de cumpărare.

(52) Ar trebui remarcat faptul că nu este clar care este prețul pe care NEC ar fi trebuit să-l plătească municipalității în cazul în care și-ar fi exercitat opțiunea de cumpărare și ar fi achiziționat De Eendracht. Țările de Jos au susținut că, în cazul în care prețul nu este convenit, în temeiul Codului civil neerlandez, cumpărătorul trebuie să achite un preț rezonabil. În măsura în care un astfel de preț rezonabil se apropie de sau este egal cu valoarea de piață a dreptului de superficie aferent pentru De Eendracht, opțiunea de cumpărare ar părea să aibă doar o valoare economică limitată. În acest caz, compensația în valoare de 2,2 milioane EUR pare să fie exagerat de ridicată și ar constitui un avantaj în favoarea NEC.

(53) Indiferent de chestiunea dacă NEC deținea efectiv o opțiune de cumpărare solidă și de alte argumente care țin de interpretarea dreptului civil neerlandez, Comisia consideră că întrebarea principală care trebuie evaluată este aceea dacă tranzacția a avut loc în condițiile pieței și dacă municipalitatea a acționat ca un operator privat.

([9]) Deciziile Comisiei referitoare la Germania din 20 martie 2013 privind *Multifunktionsarena der Stadt Erfurt* [cazul SA.35135 (2012/N)], punctul 12 și *Multifunktionsarena der Stadt Jena* [cazul SA.35440 (2012/N)], anunțuri succinte publicate în JO C 140, 18.5.2013, p. 1, și din 2 octombrie 2013 privind *Fußballstadion Chemnitz* [cazul SA.36105 (2013/N)], anunț succint publicat în JO C 50, 21.2.2014, p. 1, punctele 12-14; Deciziile Comisiei referitoare la Spania din 18 decembrie 2013 privind posibile ajutoare de stat acordate în favoarea a patru cluburi de fotbal profesionist din Spania [cazul SA.29769 (2013/C)], punctul 28, Real Madrid CF [cazul SA.33754 (2013/C)], punctul 20 și un presupus ajutor de stat acordat în favoarea a trei cluburi de fotbal din Valencia [cazul SA.36387 (2013/C)], punctul 16, publicate în JO C 69, 7.3.2014, p. 99.

(54) În acest sens, este necesar să se evalueze de către Comisie dacă un investitor privat ar fi încheiat tranzacția care face obiectul evaluării, în aceleași condiții. Atitudinea investitorului privat ipotetic este cea a unui investitor prudent care urmărește să își maximizeze profitul, însă este prudent în ceea ce privește nivelul de risc acceptabil pentru o anumită rată a rentabilității. Principiul investitorului în economia de piață nu ar fi respectat în cazul în care prețul opțiunii de cumpărare ar fi stabilit la un nivel mai ridicat decât prețul pieței. Comisia consideră că o serie de elemente din cadrul procesului de evaluare arată că tranzacția nu trece testul investitorului.

(55) În primul rând, nu este clar motivul pentru care valoarea opțiunii de cumpărare ar fi egală cu diferența dintre, pe de o parte, valoarea de vânzare a complexului pe baza contractului de închiriere încheiat între municipalitate și NEC și, pe de altă parte, valoarea de vânzare pe baza contractelor de închiriere încheiate între NEC și sublocatarii acestuia, luând în considerare, de asemenea, evoluția valorilor de piață ale chiriilor. Comisia constată că municipalitatea a solicitat evaluarea independentă a acestor două valori de vânzare, nu evaluarea opțiunii de cumpărare ca atare. Nu sunt prezentate alte elemente de context sau argumente cu privire la motivul pentru care diferența dintre aceste valori este egală cu valoarea opțiunii de cumpărare.

(56) În al doilea rând, utilizarea celor două valori pentru a determina valoarea opțiunii de cumpărare pare să funcționeze în ipoteza unei vânzări către oricare parte terță pentru una dintre valori, însă nu și pentru cealaltă. Prima valoare […] este stabilită într-adevăr pe baza unei vânzări efectuate de către municipalitate către oricare parte terță a drepturilor de superficie în stare închiriată, și anume implicând contractul de închiriere către NEC ca o „constrângere" implicită pentru orice cumpărător. În schimb, întrucât Țările de Jos susțin că respectivul contract de închiriere nu putea fi reziliat înainte de transferul dreptului de superficie către NEC, doar NEC ar fi putut continua să exploateze complexul către părți terțe. Prin urmare, cea de a doua valoare […] (valoarea posibilă de vânzare în stare închiriată pe baza contractelor de subînchiriere) putea fi realizată numai de către NEC, și nu de către o parte terță. Această abordare „mixtă" consolidează ideea că stabilirea prețului opțiunii de cumpărare pe această bază nu ar fi fost logică pentru un operator de piață.

(57) În al treilea rând și în legătură cu acest aspect, dacă se ia ca punct de plecare faptul că opțiunea de cumpărare urma să fie cedată nu de oricare parte terță, ci de către NEC, prețul rezultat pentru a fi plătit în schimbul renunțării de către NEC la opțiunea sa de cumpărare nu pare să evalueze în mod corect „beneficiile pierdute" pentru NEC în urma renunțării la respectiva opțiune. Potrivit celor afirmate de Țările de Jos, NEC ceda un potențial avantaj de 2 milioane EUR prin renunțarea la opțiunea sa de cumpărare (considerentul 33). Cu toate acestea, Comisia constată că se putea estima că NEC ar rămâne operatorul complexului inclusiv după renunțarea la opțiunea sa de cumpărare. Prin urmare, acesta ar primi în continuare aceleași venituri din chirii care au constituit baza pentru cea de a doua valoare utilizată pentru determinarea prețului tranzacției […]. Comisia consideră că avantajul efectiv cedat de NEC prin renunțarea la opțiunea sa de cumpărare ar fi egal, în schimb, cu valoarea chiriilor datorate municipalității pe care nu ar fi trebuit să le mai plătească în cazul în care ar fi achiziționat complexul.

(58) În orice caz, în al patrulea rând, municipalitatea a plătit mai mult decât cuantumul pe care aceasta l-a stabilit pe baza raportului de evaluare […] (a se vedea considerentul 33). Comisia consideră că, cel puțin, diferența dintre cele două valori constituie ajutor de stat. Potrivit autorităților neerlandeze, diferența provine din negocierile cu NEC și, în orice caz, întreaga sumă de 2,2 milioane EUR este rambursată. Într-adevăr, Țările de Jos au explicat că prelungirea perioadei de închiriere și creșterea cuantumului chiriei anuale asigură natura neutră din punct de vedere bugetar a tranzacției pentru municipalitate (considerentul 36).

(59) În al cincilea rând, în ceea ce privește această rambursare, Comisia notează că utilizarea de către NEC a sumei de 2,2 milioane EUR pentru a acoperi creanțele restante și chiriile datorate municipalității nu poate fi considerată rambursare. Cu privire la majorarea chiriei plătite anual (considerentul 36), acest lucru poate fi considerat o rambursare a ajutorului numai în cazul în care creșterea reprezintă integral o chirie peste valoarea de pe piață. Țările de Jos nu au furnizat elemente de probă care să susțină afirmația potrivit căreia chiria majorată începând cu ianuarie 2011 poate fi considerată o chirie peste nivelul pieței. În această privință, Comisia observă că respectiva chirie plătită de NEC municipalității pentru întregul complex este mai mică decât chiria pe care NEC o primește în prezent pentru subînchirierea anumitor părți din complex, în timp ce raportul de evaluare sugerează că NEC ar putea obține chirii chiar mai ridicate în viitor.

(60) Comisia notează, de asemenea, că, inclusiv în cazul în care nivelul inițial al chiriei ar fi fost conform cu piața luând în considerare contextul de la momentul respectiv (considerentul 34), cel puțin o parte dintre factorii care au avut un efect de diminuare a prețului de închiriere stabilit la momentul respectiv nu par să mai fie relevanți la momentul stabilirii noului nivel al chiriei. În special, se poate presupune că riscurile asociate cu exploatarea complexului s-au schimbat, având în vedere că acesta funcționează cu succes de peste cinci ani. De asemenea,

renunțarea la opțiunea de a dobândi dreptul de superficie nu mai juca niciun rol, întrucât tranzacția în cauză soluționa chestiunea proprietății pe viitor. Prin urmare, se putea estima că, în ianuarie 2011, nivelul chiriilor pe piață ar urma să fie mai mare decât în 2003, atunci când a fost încheiat contractul de închiriere între municipalitate și NEC. În acest caz, creșterea chiriei nu poate fi considerată pe deplin ca fiind o rambursare a ajutorului.

(61) Ar trebui remarcat, de asemenea, că rambursarea are loc pe o perioadă de 33 de ani și că plățile viitoare nu au fost actualizate.

(62) În special, Țările de Jos nu au furnizat nicio dovadă care să indice că municipalitatea a efectuat o evaluare aprofundată și un calcul al nivelurilor chiriilor pe piață înainte de a stabili rata chiriei majorate. În schimb, natura neutră din punct de vedere bugetar a tranzacției a reprezentat punctul de plecare pentru calcularea noilor niveluri ale chiriei.

(63) În al șaselea rând, beneficiile obținute de municipalitate prin intermediul acestei tranzacții și proporționalitatea acestora cu costul direct de 2,2 milioane EUR nu sunt clare. Se pare că municipalitatea a plătit mult mai mult decât ar fi putut câștiga vreodată din vânzarea complexului (în stare închiriată) doar pentru a păstra dreptul de proprietate pe care îl deținea deja. Municipalitatea a susținut că interesele economice în dezvoltarea TIP erau foarte mari, având în vedere efectele preconizate ale TIP asupra economiei locale. Valoarea adăugată estimată a faptului de a rămâne proprietarul complexului ar putea explica, în parte, voința municipalității de a plăti un preț mai mare. Cu toate acestea, municipalitatea nu a efectuat în mod explicit o analiză cost-beneficiu a tranzacției care să ia în considerare valoarea pe termen lung a proiectului TIP. Comisia consideră că un operator de piață ar fi realizat o evaluare mai elaborată a rentabilității estimate a investiției cu privire la achiziționarea opțiunii de cumpărare.

(64) În sfârșit, Comisia rămâne la opinia că, pe baza informațiilor disponibile la momentul respectiv, municipalitatea nu a luat în considerare suficient dificultățile financiare cu care NEC se confrunta la vremea respectivă și influența acestora asupra capacității acestuia de a cumpăra dreptul de superficie asupra De Eendracht. Chiar dacă unele părți terțe au demonstrat un interes în crearea de parteneriate cu NEC, imaginea financiară globală nu putea fi ignorată și se putea estima că aceasta ar putea influența poziția de negociere a NEC, în favoarea municipalității.

(65) Pentru toate aceste motive, Comisia consideră că municipalitatea nu a acționat ca un investitor în economia de piață, ci, mai curând, a acordat un ajutor în favoarea NEC prin rambursarea acestuia pentru renunțarea la opțiunea sa de cumpărare cu suma de 2,2 milioane EUR. Valoarea exactă a ajutorului nu poate fi determinată pe baza informațiilor furnizate de Țările de Jos. Cu toate acestea, atât timp cât suma maximă de 2,2 milioane EUR poate fi considerată necesară pentru realizarea planului de restructurare, valoarea exactă a ajutorului nu este relevantă pentru evaluarea compatibilității.

4.2. **Evaluarea în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat**

(66) Comisia trebuie să evalueze dacă măsura de ajutor în favoarea NEC poate fi considerată compatibilă cu piața internă. În ceea ce privește derogările prevăzute la articolul 107 alineatul (3) din tratat, Comisia constată că niciuna dintre regiunile neerlandeze nu intră sub incidența derogării prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat. Măsura de ajutor în cauză nu promovează un proiect important de interes european comun și nici nu este folosită pentru a remedia perturbări grave ale economiei neerlandeze în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (b). De asemenea, nu se poate afirma că măsura de ajutor promovează cultura sau conservarea patrimoniului în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (d) din tratat.

4.2.1. *Liniile directoare aplicabile*

(67) În ceea ce privește derogarea prevăzută la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat pentru ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice, dacă acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun, Țările de Jos au susținut că această derogare ar putea fi aplicată în cazul în care Comisia, contrar opiniei exprimate de Țările de Jos, ar considera că măsura în cauză constituie ajutor de stat.

(68) În evaluarea sa privind noțiunea de „dezvoltare de activități economice” în domeniul sportului, Comisia ține seama în mod corespunzător de articolul 165 alineatul (1) și articolul 165 alineatul (2) ultima liniuță din tratat, care prevede că Uniunea contribuie la promovarea obiectivelor europene ale sportului, având în vedere totodată caracterul specific, structurile bazate pe voluntariat, precum și funcția socială și educativă a sportului.

(69) Pentru evaluarea sa cu privire la măsurile de ajutor în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia a adoptat o serie de regulamente, cadre, orientări și comunicări privind formele de ajutor și obiectivele orizontale sau sectoriale pentru care se acordă ajutoarele.

(70) Comisia consideră că este necesar să se evalueze dacă ar putea fi aplicabile criteriile prevăzute în liniile directoare ([10]). În acest sens, Comisia notează faptul că liniile directoare nu exclud fotbalul profesionist. Această activitate economică este reglementată, prin urmare, de liniile directoare.

(71) În iulie 2014, Comisia a publicat noi Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate ([11]). Acestea nu sunt însă aplicabile în cazul acestui ajutor nenotificat acordat în 2010. În conformitate cu punctul 137 din noile orientări, acest lucru ar fi valabil numai pentru ajutorul de salvare sau restructurare acordat fără aprobare prealabilă, în cazul în care ajutorul este acordat integral sau parțial după publicarea acestora în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În conformitate cu punctul 138 din orientările din 2014, în toate celelalte cazuri, Comisia va efectua analiza pe baza orientărilor aplicabile la data acordării ajutorului, prin urmare, în cazul de față, pe baza orientărilor aplicabile înainte de 2014.

4.2.2. *NEC în calitate de întreprindere aflată în dificultate*

(72) În conformitate cu punctul 10 litera (c) din liniile directoare, indiferent de tipul societății comerciale în cauză, aceasta este considerată a fi în dificultate în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență. Punctul 11 din liniile directoare prevede că, în absența acestor circumstanțe, o întreprindere poate fi totuși considerată în dificultate dacă sunt prezente simptomele caracteristice, cum ar fi nivelul în creștere al pierderilor, creșterea gradului de îndatorare, diminuarea fluxului de numerar și așa mai departe. O întreprindere aflată în dificultate este eligibilă numai în cazul în care se poate demonstra că aceasta nu se poate redresa prin resurse proprii sau cu fondurile obținute de la proprietarii/acționarii săi sau din surse de pe piață.

(73) Țările de Jos au susținut inițial că NEC nu era o întreprindere în dificultate în 2008-2009. Cu toate acestea, faptele prezentate în considerentul 16 indică mai curând faptul că NEC se confrunta cu dificultăți financiare suficient de grave pentru a pune în pericol viitorul acestuia drept club de fotbal profesionist. Prin urmare,, în opinia Comisiei, NEC era, în mod clar, o întreprindere aflată în dificultate. În răspunsul la decizia de inițiere a procedurii, Țările de Jos au recunoscut că NEC este o întreprindere în dificultate și că era o întreprindere în dificultate la momentul tranzacției. Acestea au prezentat noi dovezi în acest sens (a se vedea considerentul 40) care au arătat, în special, că rezultatele societății în ceea ce privește NEC erau negative și în scădere de-a lungul timpului. Prin urmare, compatibilitatea ajutorului de stat acordat în favoarea NEC trebuie să fie evaluată pe baza liniilor directoare.

4.2.3. *Restabilirea viabilității pe termen lung*

(74) În secțiunea 3.2, liniile directoare prevăd faptul că acordarea ajutorului trebuie să fie condiționată de punerea în aplicare a unui plan de restructurare (a se vedea punctele 34-37 din liniile directoare), care trebuie să restabilească viabilitatea pe termen lung a întreprinderii într-o perioadă rezonabilă de timp. Comisia ia act de faptul că astfel de condiții au fost stabilite în contextul planului elaborat de NEC pentru a fi prezentat KNVB în august 2010.

(75) În această privință, Comisia reamintește că fiecare club de fotbal profesionist neerlandez primește o licență din partea KNVB, în temeiul căreia acestea trebuie să respecte o serie de obligații. Una dintre obligațiile care revin în temeiul sistemului actual aplicabil se referă la sănătatea financiară a clubului. De trei ori pe sezon, un club face obiectul unei evaluări financiare pe baza rapoartelor financiare care prezintă, printre altele, situația sa financiară curentă, precum și bugetul pentru sezonul următor. Pe baza acestor rapoarte, cluburile sunt clasificate în trei categorii (1: insuficient, 2: suficient, 3: bine). Cluburile din categoria 1 pot fi obligate să prezinte un plan de îmbunătățire, în vederea încadrării în categoria 2 sau 3 într-o perioadă de trei ani. În cazul în care clubul nu respectă planul, pot fi impuse sancțiuni de către KNVB, inclusiv un avertisment oficial, diminuarea punctelor obținute în cadrul competițiilor și – ca o ultimă sancțiune – retragerea licenței. În acest context, ar trebui menționat, de asemenea, că un club de fotbal profesionist din Țările de Jos care este declarat în faliment își pierde licența. În cazul în care se înființează un club succesor, acesta nu este admis în mod direct în liga profesionistă de fotbal, ci trebuie să înceapă din liga secundă de amatori.

([10]) A se vedea nota de subsol 5.

([11]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

(76) NEC a fost clasificat în categoria 1 pe baza datelor financiare din sezonul 2009-2010 Planul său de restructurare a stabilit măsuri pentru obținerea statutului de categoria 2 după trei sezoane (până în sezonul 2012-2013).

(77) Planul de restructurare a identificat relația problematică dintre cifra de afaceri și costuri ca fiind principala cauză a problemelor financiare ale NEC. În special, problema o constituiau costurile ridicate cu personalul, în timp ce scăderea veniturilor din drepturile de difuzare au contribuit, de asemenea, la rezultatele negative. Planul de restructurare a plasat accentul pe reducerea costurilor, fiind vizată realizarea de economii, în principal, în domeniul costurilor cu jucătorii. Printre măsuri se numărau o reducere a personalului (inclusiv o reducere a numărului de jucători înregistrați), înghețarea salariilor și reduceri salariale pentru noii jucători, precum și o reducere a primelor. În termen de trei ani, raportul dintre costurile de personal și cifra de afaceri trebuia să fie adus sub valoarea de […] % (comparativ cu […] % în martie 2010). De asemenea, erau prevăzute reduceri pentru alte câteva tipuri de cheltuieli, cum ar fi costurile aferente formării tineretului (academia de fotbal). Orice investiție în active fixe corporale sau necorporale de peste […] EUR trebuia să fie aprobată de către Comisia de licență KNVB ceea ce însemna, de fapt, că NEC nu putea efectua niciun transfer.

(78) Comisia constată că planul de restructurare abordează cauzele dificultăților financiare ale NEC, în special costurile cu personalul și jucătorii sub formă de salarii și plăți de transfer. Nu se poate aștepta ca un club de fotbal profesionist să se extindă pe alte piețe în sensul liniilor directoare; acesta ar putea însă să realizeze economii în ceea ce privește activitatea sa de bază, iar NEC a făcut acest lucru. Planul de restructurare nu se bazează pe factori externi pe care NEC îi poate urmări, însă nu și controla în totalitate, cum ar fi identificarea de sponsori suplimentari sau creșterea numărului de spectatori.

(79) În bugetul pentru sezonul 2010-2011, NEC a prevăzut îmbunătățirea rezultatelor întreprinderii […] prin reducerea costurilor sale […]. Rezultatele finale au fost chiar mai bune decât cele preconizate: în timp ce veniturile au scăzut (un venit mai scăzut aferent meciurilor ca urmare a unui sezon de cupă nefavorabil; venituri mai mici din drepturile de difuzare; realocarea veniturilor barter), costurile au scăzut […], de asemenea (scăderea costurilor cu personalul, economii în cadrul academiei de fotbal, reducerea costurilor comerciale). În decembrie 2011, KNVB a acordat clubului NEC statutul de categoria 2.

(80) Comisia concluzionează că planul de restructurare din august 2010 a abordat în mod corespunzător cauzele dificultăților financiare ale NEC în vederea restabilirii viabilității clubului pe termen lung.

4.2.4. *Evitarea denaturării nejustificate a concurenței*

(81) Punctele 38-42 din liniile directoare prevăd faptul că beneficiarul trebuie să ia măsuri compensatorii pentru a reduce la minimum efectul de denaturare al ajutorului și efectele negative ale acestuia asupra condițiilor schimburilor comerciale. În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a luat notă de natura specifică a fotbalului profesionist în acest sens și a propus o serie de măsuri care ar putea fi interpretate în fotbalul profesionist ca fiind măsuri compensatorii în sensul liniilor directoare, cum ar fi limitarea numărului de jucători înregistrați în limitele permise de asociația națională, acceptarea unui plafon pentru salarii sub standardele obișnuite din sector, o interdicție privind plata costurilor de transfer pentru noii jucători pentru o anumită perioadă de timp sau o creștere a numărului de activități în beneficiul societății.

(82) Astfel cum se explică în considerentul 77, NEC a redus într-adevăr numărul de angajați și numărul de jucători înregistrați, precum și salariile plătite acestora. Costul cu salariile trebuia să fie adus sub pragul de 60 % din cifra de afaceri. În cursul perioadei de restructurare nu puteau fi efectuate plăți de transfer pentru jucători noi. Comisia concluzionează că măsurile compensatorii prevăzute în liniile directoare au fost luate, ceea ce a avut drept efect slăbirea poziției competitive a NEC în fotbalul profesionist.

4.2.5. *Ajutor redus la minimum*

(83) Punctele 43-45 din liniile directoare precizează că suma și intensitatea ajutorului trebuie să fie limitate la strictul necesar. Se așteaptă ca beneficiarii ajutorului să aibă o contribuție semnificativă din resurse proprii la planul de restructurare.

(84) Comisia constată că planul de restructurare se bazează într-o măsură considerabilă pe finanțarea de către entități private externe în plus față de economiile interne realizate. Tranzacția […] (considerentul 37) a furnizat clubului NEC aproximativ 4 milioane EUR în finanțări externe. În plus, condițiile de rambursare a unui împrumut acordat de […] au fost modificate în 2010. În locul unei obligații de rambursare anuală […], rambursările erau bazate de la momentul respectiv pe veniturile din transferuri, fapt care a avut un efect pozitiv asupra lichidităților NEC (a se vedea considerentul 43). Cu alte cuvinte, contribuția externă și cea proprie însumează peste 4,25 milioane EUR, prin urmare, ajutorul, în valoare de cel mult 2,2 milioane EUR, nu reprezintă, în orice caz, mai mult de

aproximativ 35 % din efortul de restructurare total. Acest lucru este conform cu cerința de la punctul 44 din liniile directoare, care prevede că pentru o întreprindere mijlocie astfel cum este NEC cel puțin 40 % din costul de restructurare ar trebui să fie acoperit din contribuția proprie a beneficiarului, inclusiv finanțare externă care demonstrează încredere în viabilitatea beneficiarului.

4.2.6. *Monitorizarea și raportul anual*

(85) Punctul 49 din liniile directoare prevede faptul că statul membru trebuie să comunice cu privire la punerea în aplicare adecvată a planului de restructurare, prin rapoarte regulate și detaliate. Punctul 51 stabilește condiții mai puțin stricte pentru întreprinderile mici și mijlocii, în cazul cărora transmiterea copiilor anuale ale bilanțului și ale conturilor de profit și pierderi este considerată, în mod normal, suficientă. Țările de Jos s-au angajat să prezinte rapoartele respective.

4.2.7. *Pentru prima și ultima dată*

(86) Punctele 72-77 din liniile directoare se referă la principiul „pentru prima și ultima dată”, conform căruia ajutorul de restructurare ar trebui să fie acordat o singură dată într-o perioadă de zece ani.

(87) Țările de Jos s-au angajat să respecte cerința „pentru prima și ultima dată” prevăzută în liniile directoare. Acestea au confirmat că nu au acordat niciun ajutor pentru salvare sau de restructurare în favoarea NEC în cursul perioadei de zece ani anterioară tranzacției. Conformitatea cu condițiile de piață va constitui, de asemenea, baza pentru orice negocieri actuale sau viitoare cu NEC.

5. **CONCLUZIE**

(88) Comisia constată că Țările de Jos au pus în aplicare în mod ilegal măsura de ajutor în favoarea NEC, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din tratat. Cu toate acestea, ajutorul poate fi considerat compatibil cu piața internă ca ajutor de restructurare în sensul liniilor directoare, întrucât sunt îndeplinite toate condițiile prevăzute în liniile directoare pentru un astfel de ajutor,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat pe care Țările de Jos l-au pus în aplicare în favoarea clubului de fotbal NEC din Nijmegen este compatibil cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Regatului Țărilor de Jos.

Adoptată la Bruxelles, 4 iulie 2016.

Pentru Comisie
Margrethe VESTAGER
Membru al Comisiei